

Bc. Alice Hekrdlová: Pokušení sv. Antonína. Motiv novodobé a moderní tvorby mezi textem a obrazem
Posudek vedoucího diplomové práce

Projekt této práce se opřel zejména o hlubší seznámení se autorky s francouzským kulturním prostředím, s hagiografickými kořeny i se zázemím tématu v krásné literatuře a ve sférách myšlení o společnosti z 19. století. Zrál po delší dobu a původně se týkal vizualizace motivu v širším záběru, mj. včetně příkladů z německé a české tvorby. Rozhodnutí autorky omezit nakonec pojednání sledované ikonografie hlavně na prostředí jejího nejživějšího rozvíjení jí umožnilo bystře navázat na poznatky v hlavním okruhu dosavadní literatury na dané téma, a bylo, vzhledem ke zjištěnému rozsahu problematiky, zralé.

To, co autorka označuje v titulu své práce i dále jako „motiv“, tedy výjev s pokušením starověkého poustevníka, má svůj kontext v některých námětech antonínskému námětu analogických. Vede strukturovaně k tématům pokušení, hříchu a ke konfrontacím tradiční i soudobé morálky, k otázce dobového překračování konvencí i k existenciální problematice. Práce odkazuje k vývoji a proměnám genderových vztahů zejména v průběhu 2. poloviny 19. století. Podle mého názoru ji lze pokládat za ikonografickou, v moderním umělecko-historickém slova smyslu.

Smysluplně zasahuje k obsáhlým uměnovědným problematikám imaginace, erotismu, „osudového ženství“ i orientalismu, avšak tyto přesahy jsou účelně integrovány do plynulého textu práce a vyhýbají se zde tedy vesměs aspektům nesouvisejícím úzce s výjevem Antonínova pokušení.

Umělecko-historický fokus posuzované práce spočívá na erudovaném pojednání knižních ilustrací, grafických alb i samostatných maleb coby výkonů výtvarných umělců, převážně představitelů raného modernismu v umění, zabývajících se antonínským výjevem.

Alice Hekrdlová postupovala v rozhodujících fázích zpracování projektu a při textaci práce samostatně. Její práce je napsána živě a přitom promyšleně rozčleněna a důsledně technicky dokončena. Obsažný seznam literatury zahrnuje i recentní tituly a několik podstatných titulů českých. Z praktického hlediska by pro čtenáře bylo zřejmě výhodnější v obrazové příloze uvést popisky k vyobrazením přímo u nich.

Jistěže mohl být k této práci mj. připojena širší zmínka k odezvě či osvojení u umělců z českého prostředí, což ale, jak už výše řečeno, by znemožnilo v daném formátu pojednat motiv a jeho variace s potřebnou důkladností: základní potenciál motivu v textu i obraze je tu podle mého názoru v podstatě vyčerpán.

Práci pokládám, formálně i obsahově, za vynikající a doporučuji ji plně k obhajobě.

prof. PhDr. Roman Prahel, CSc.

V Praze 30. 8. 2015
